

Šance pro vnitroblok v Plzni na Borech

ZADÁNÍ SOUTĚŽE

ANOTACE

Vnitroblok mezi ulicemi Majerova, Raisova, Dvořákova a Politických vězňů v Plzni na Borech (dále také jen „vnitroblok“) je specifickým prostorem: ač má pocitově téměř soukromý charakter, je veřejně přístupným prostranstvím, které z většiny vlastní město Plzeň (dále také jen „město“), zde zastoupené Městským obvodem Plzeň 3 (dále také jen „městský obvod“ nebo „obvod“). Současný stav vnitrobloku vyžaduje koncepční zásah, názory na žádoucí podobu úprav se však různily, a to od požadavků na rozšíření zeleně až po přání navýšit počet parkovacích míst. Z tohoto důvodu bylo k záměru přistoupeno participativně tak, aby samotné projektové zadání vzniklo ze širšího dialogu všech zúčastněných stran: občanů, zástupců městského obvodu a odborníků.

Projektem „Šance pro vnitroblok v Plzni na Borech“ (dále také jen „projekt“) je myšlen celý proces od přípravy zadání přes architektonickou soutěž a přípravu projektové dokumentace, až po samotnou rekonstrukci a rozvojovou péči tohoto prostranství.

ČÁST A: SOUTĚŽNÍ ZADÁNÍ

Cílem projektu je proměna vnitrobloku odpovídající současným nárokům na kvalitní veřejná prostranství. Řešení úprav musí reagovat na požadavky občanů vzešlé z participační části projektu. Vnitroblok by měl poskytnout uživatelům (zejména z řad obyvatel přilehlých domů, ale i lidí bydlících v blízkém okolí) různých věkových kategorií možnost aktivně i pasivně trávit volný čas v zeleni a zároveň uspokojit praktické potřeby jeho obyvatel.

Úkolem soutěžících je navrhnout především:

- řešení celého prostranství, které umožní bezpečný a příjemný pobyt i pohyb všech jeho uživatelů (dětí, dospělých, seniorů, řidičů / automobilů, cyklistů, příp. psů apod.);
- řešení zeleně;
- systematické řešení parkování;
- vhodnou podobu sportovního i dětského hřiště;
- estetické řešení kontejnerových stání, umístění mobiliáře, sušáků na prádlo a dalších prvků;
- vhodné řešení kultivace vjezdu do vnitrobloku;
- podobu soukromých předzahrádek;
- funkční odvodnění zpevněných ploch.

Pozn. 1: Účelem soutěže je přinést co nejlepší řešení prostranství, které se ale bude opírat o reálné možnosti vyhlášovatele. Soutěžícím jsou poskytnuty veškeré dostupné informace, ať už ohledně nedávno proběhlých úprav v přední části vnitrobloku (viz bod III. 3.2 V zóně A: „Parkoviště“), nebo ohledně soukromých vlastnictví některých pozemků a jednání s jejich vlastníky (viz bod III. 2.2 Pozemky v soukromém vlastnictví). **Je ponecháno na úvaze soutěžících**, zda budou ve svých návrzích respektovat stávající vlastnickou strukturu a tím i zjednoduší následný postup přípravy a realizace projektu, nebo zda je z jejich pohledu využití soukromých pozemků pro kvalitní řešení prostranství nezbytné. V případě, že by se posléze městský obvod či město Plzeň s vlastníky nedohodly, byl by návrh odpovídajícím způsobem upraven. V případě zájmu mohou soutěžící nastínit i variantní řešení.

Pozn. 2: Předpokládané **investiční náklady proměny vnitrobloku činí 3.500.000,- Kč bez DPH**. Tyto náklady se vztahují k počáteční investici města – městského obvodu. Spadají do ní úpravy soukromých pozemků, které má dle návrhu soutěžících městský obvod vykoupit či získat do dlouhodobé výpůjčky. Naopak do ní nespádají úpravy soukromých pozemků, jež dle návrhu soutěžících mají zůstat v soukromém vlastnictví, ani „výhledové úpravy“ vnitrobloku (např. pozdější kompletní úprava vjezdu do vnitrobloku).

ČÁST B: INFORMACE O PROJEKTU

I. ÚVOD DO PROJEKTU

Vnitroblok je neobvyklým příkladem veřejného prostranství. Nejedná se o ulici, kterou prochází denně stovky místních i cizích lidí, ani o náměstí, které chodci křížují ze stany na stranu nebo kde si rozbalí stánek prodavač zeleniny. Kdo sem přijde, míří cíleně do tohoto místa, ať už proto, že zde bydlí, popřípadě někoho navštěvuje, nebo proto, že tu chce trávit svůj volný čas. Jedná se o místo, které není průchozí, na které shlížejí obyvatelé okolních domů jako na svůj „dvorek“, které je ale přesto veřejné a otevřené pro návštěvníky zvenčí. Tato dichotomie – polosoukromé a poloveřejné – je zde zakořeněná téměř ve všem. Obyvatelé vnitrobloku nechtějí být nevstřícní vůči lidem, kteří zde nebydlí, ale zároveň si nepřejí k místu lákat pozornost okolí (např. prostřednictvím nových „atrakcí“ pro návštěvníky). Rádi by zde měli co nejvíce ploch zeleně doplněných o hřiště a dětské prolézačky, ale zároveň místo využívají jako svou „garáž“ – kam jinam zaparkovat automobil, když toto je „jejich“ prostor a okolní ulice jsou zaplněné?

Vnitroblok byl budován během první poloviny 20. století, kdy parkově upravené prostranství postupně obestavěly jednotlivé domy. Centrální – původně lichoběžníková – plocha byla v osách členěna cestami do čtyř travnatých obdélníků. Uprostřed byla zpevněná plocha rozšířena. Obvod lemovala okružní cesta s jednořadou alejí. Na přelomu 40. a 50. byl vnitroblok uzavřen posledním bytovým domem vystavěným na severovýchodní straně, jehož výstavba změnila tvar vnitřního prostranství na obdélník. V průběhu následujících více než 60 let prošel vnitroblok mnoha podobami – udržovaný park se postupně změnil v „běžnou zeleň“, přibyla pískoviště, hřiště a nakonec i parkoviště, měnila se logika a četnost zpevněných cest.

Díky centrálnímu veřejnému prostranství mají domy ohraničující vnitroblok velký potenciál stát se jednou z nejlepších adres v této části Plzně. Stávající situace ve vnitrobloku ale není příliš uspokojivá. Automobily parkují „na divoko“, kde se dá. Hřiště, sušáky na prádlo přistřešky na kontejnery a další vybavení je v dezolátním stavu. Do sklepů některých objektů zatéká voda. Z těchto důvodů přistoupil městský obvod k přípravě projektu celkové rekonstrukce.

Netradiční charakter prostranství i vlastnické uspořádání (většinu pozemků vlastní město, některé jsou v soukromém vlastnictví, viz bod III. 2. Hlavní témata řešená s veřejností) ale předznamenává komplexní dialog. Městský obvod ve chvíli, kdy plní roli správce a chce provést úpravy pozemků, vstupuje do psychologické zóny místních obyvatel, kteří tento prostor vnímají velmi citlivě. Několik předchozích těžkopádných zásahů ze strany města již navíc důvěru obyvatel narušilo. Na druhou stranu, občané sami nebudou investovat prostředky do úprav pozemků, které nejsou v jejich vlastnictví. V současné době není upravena ani většina soukromých „předzahrádek“ a některé fasády budov, což by měl být prvotní cíl soukromých investic (k úpravě „předzahrádek“ na vlastní náklady se ale část majitelů staví vstřícně). Úspěch proměny je tedy podmíněn nalezením společné řeči mezi správcem (městským obvodem) a obyvateli.

Celý projekt je od začátku pojat otevřeně – participativně. Městský obvod učinil odvážný krok a nabídl obyvatelům možnost vytvářet projekt společně, dát prostor a čas pečlivé přípravě projektového zadání. Za tímto účelem byl zvolen tzv. komunikativní sociologický přístup v podobě na sebe vzájemně navazujících besed. Proces projednávání v tomto případě není

od začátku projektu pevně nastaven, ale vychází vždy z právě proběhlého setkání tak, aby odpovídal potřebám a tématům zde definovaným.

V tomto dokumentu jsou shrnuty výstupy ze třech plánovacích besed a dotazníkového šetření. Na ně naváže vyzvaná architektonická soutěž a výběr nejlepšího návrhu. Proces dialogu tím ale neustává – vybraný návrh bude podroben další veřejné diskusi, tentokrát již nad konkrétním řešením a s konkrétními autory.

II. ÚDAJE O VNITROBLOKU

1. ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE:

- celková rozloha řešeného území vč. soukromých pozemků:	11 420 m ²
- rozloha řešeného území – pozemky ve vlastnictví města:	8 170 m ²
- počet bytů ve vnitrobloku:	226
- počet vlastníků bytů / domů ve vnitrobloku:	335
- odhadovaný celkový počet obyvatel ve vnitrobloku:	520
- stávající počet legálních parkovacích stání ve vnitrobloku:	55
- stávající počet neoficiálních parkovacích stání ve vnitrobloku:	cca 58
- stávající počet všech parkovacích stání v okolních 4 ulicích:	cca 157

2. SOUČASNÉ TYPICKÉ AKTIVITY VE VNITROBLOKU:

- procházení vnitroblokem (od vstupu k domu, od auta k domu),
- parkování automobilů,
- hry dětí v celém vnitrobloku (ježdění na kole, míčové hry, jiné hry),
- užívání dětského hřiště malými dětmi s rodiči,
- užívání centrálního hřiště (házení na koš, malování na asfalt, ježdění na kole, fotbal),
- relaxace (posezení na lavičce, procházka po vnitrobloku),
- věšení prádla,
- vynášení odpadků,
- apod.

3. ŠIRŠÍ VZTAHY A HISTORICKÝ VÝVOJ ČTVRTI

Vnitroblok se nachází na území Městského obvodu Plzeň 3 a tzv. Jižního (dříve Říšského) Předměstí. Jižní Předměstí se rozvíjelo spolu s rozkvětem průmyslu v Plzni, zejména Škodových závodů. Nová, převážně obytná, čtvrť byla vystavěna mezi areálem Škoda u Domažlické ulice a novějším továrním areálem v Doudlevcích, od centra města ji oddělila železniční trať.

Osou Jižního Předměstí tvoří Klatovská třída spojující historické centrum s Borským parkem, největším parkem v Plzni. Podél ní postupně vznikala klasická bloková zástavba a rezidenční čtvrť Bezovka – urbanistický soubor blízký konceptu zahradních měst, s paprskovitě uspořádanou uliční sítí, jejímiž ohnisky jsou veřejná prostranství. Jižní předměstí bylo v minulosti obýváno především majetnějšími Plzeňany, o čemž svědčí i několik hodnotných interiérů navržených architektem Adolfem Loosem a jeho žáky.

Podél Klatovské třídy se nacházejí parkově upravená náměstí s občanskou vybaveností – náměstí T. G. Masaryka s gymnáziem a obchodní akademií a Chodské náměstí s kostelem sv. Jana Nepomuckého, Střední průmyslovou školou stavební a Pedagogickou fakultou Západočeské univerzity v Plzni. Nejbližší řešenému území je náměstí Míru, na kterém bylo vystavěno zdravotnické zařízení a na místě původního fotbalového hřiště i architektonicky hodnotná funkcionalistická budova Českého rozhlasu. Dobrou dopravní dostupnost území zajišťuje kromě tramvajové linky vedoucí po Klatovské třídě i několik autobusových a trolejbusových spojů a blízkost tří železničních zastávek. V jihovýchodní části na starou borskou zástavbu navazuje nejmenší plzeňské panelové sídliště, v jihozápadní pak kampus Západočeské univerzity a průmyslová a nákupní zóna Borská pole, jež se vklíní i mezi bývalá kasárna a Bezovku. Významnou stavbou ukončující Jižní Předměstí na jihu je také borská věznice – architektonicky originálně řešená stavba hvězdicovitého půdorysu, jejíž jednotlivá křídla paprskovitě vybíhají z ústřední hmoty kaple.

Současná podoba uliční sítě v okolí řešeného území – pravoúhlá, vyplněná domovními bloky s nezastavěnými vnitrobloky – je vyznačena již na regulačním plánu z roku 1895. Některé z domů v této oblasti byly postaveny pro zaměstnance firmy Škoda, řadu z nich vystavěla lidová stavební a bytová družstva. V okolních blocích se kromě obytných budov nachází také Mulačova nemocnice, Střední odborná škola (SOŠ) prof. Švejcara, dnes sloučená se Střední průmyslovou školou (SPŠ) strojnickou a dnes nevyužitý areál bývalé mlékárny, jehož funkce by se měla v budoucnu změnit v návaznosti na okolní střední školy a sídliště. Ulice v této oblasti jsou lemovány stromořadími, urbanistickou strukturu doplňují menší veřejná prostranství – náměstíčka a „plácky“.

Občanská vybavenost v okolí vnitrobloku je na dobré úrovni. V okruhu jednoho kilometru se nachází několik mateřských, základních i středních škol (SOŠ prof. Švejcara, SPŠ strojnická, Plzeňská obchodní akademie, Hotelová škola), knihovna, Centrum volného času Skupovka (pro děti a mládež), Mulačova nemocnice a další zdravotnická zařízení, drobné obchody, supermarkety a hypermarkety. Oblast nabízí i dostatek příležitostí pro trávení volného času – mimo již zmíněných zařízení se 200 m jižně od vnitrobloku nachází vstup do největšího plzeňského parku, kde jsou umístěna dětská hřiště, tenisové kurty, minigolf, softbal, jízdárna apod. Na Borský park navazuje rekreační zóna s vodní nádrží České údolí. V blízkém okolí se vedle obchodů nachází i několik restaurací a kaváren, další služby pokrývá dobře dostupné centrum města. V nejbližším okolí vnitrobloku žilo několik významných osobností, např. architekt Bohumil Chvojka v Majerově ulici či Josef Skupa v ulici Politických vězňů.

4. HISTORICKÝ VÝVOJ VNITROBLOKU

Je těžké dohledat původní záměr vzniku tohoto prostranství. Dle historické podoby se můžeme domnívat, že mělo nabídnout obyvatelům jakousi „interní verzi“ zahradního města. Blok byl postupně zastavován v první polovině 20. století, v době, kdy s ním ještě sousedila pole. Uprostřed vzniklo geometricky upravené parkové náměstíčko. Travnatá plocha ve tvaru lichoběžníku byla osově vedenými cestami dělena do 4 travnatých segmentů. Ve středu se

zpevněná plocha rozšiřovala. Po obvodě vedla okružní cesta na vnitřní straně lemovaná stromy. Před druhou světovou válkou byly vystavěny domy pouze na jihozápadní straně vnitrobloku u ulice Dvořákova a do poloviny bloku u ulice Raisova. Zbývající část vnitrobloku byla obestavěna během války a těsně po ní. Na severovýchodní straně vzniklo několik dočasných objektů blíže neurčené funkce, orientovaných štítovou stěnou do ulice Majerova. Ty byly v letech 1948 -1950 nahrazeny tzv. dvouletkovým bytovým domem (přezdívaným podle dvouletého plánu před první pětiletkou). Objekt byl postaven v pravém úhlu k okolním stavbám namísto půdně navrženého lichoběžníkového tvaru bloku, čímž došlo k úpravě na obdélník a mírnému zmenšení rozlohy vnitrobloku. Stavba vnitroblok uzavřela z poslední čtvrté strany – pro vstup byl ponechán poměrně úzký rozestup mezi domy s příjezdovou cestou. V průběhu následujících více než 60 let prošel vnitroblok mnoha podobami. V 50. letech 20. století byla do vnějších rohů travnatých ploch vložena 4 pískoviště. V 60. letech mizí prvorepubliková geometrická úprava a někdy v této době se také v centrální části objevuje první hřiště. V pol. 80 let došlo k celkové přestavbě vnitrobloku, v přední a zadní části byly zpevněny plochy pro parkoviště, uprostřed bylo vyasfaltováno hřiště. Tento stav přetrvává v mírně upravené podobě dodnes. Z původní zeleně se zachovala část stromů dříve tvořících alej, později nekonceptně doplněná nepříliš vhodnými keři a jehličnatými stromy. V roce 2014 proběhla rekonstrukce příjezdové cesty a parkoviště v severovýchodní části vnitrobloku. Během ní byla příjezdová cesta rozšířena a došlo k odstranění zídky tvořící jasný předěl mezi veřejným prostorem ulice a poloveřejným vnitroblokem. Dříve poměrně citlivě a přehledně pojedený vstup do vnitrobloku tak byl znehodnocen.

III. POŽADAVKY VEŘEJNOSTI

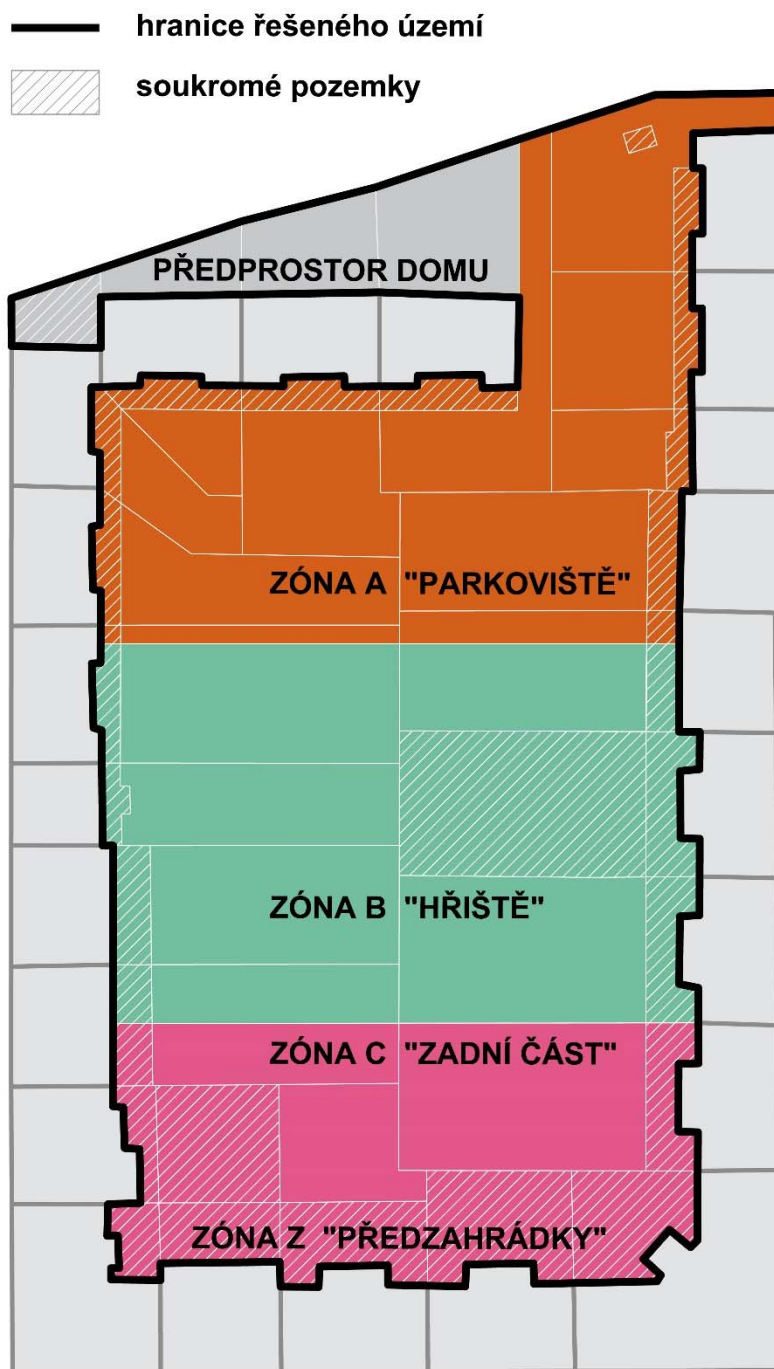
Vnitroblok by měl sloužit jako relaxační a volnočasové prostranství „intimního“ charakteru, které zve k pobytu uživatele všech generací, od malých dětí až po seniory. Zároveň by měl plnit i praktické funkce – velká část prostranství je dnes využívána k parkování, kolem cest jsou umístěna kontejnerová stání apod. Úkolem soutěžících je navrhnout správný poměr a uspořádání těchto často protichůdných funkcí tak, aby se vnitroblok stal příjemným a funkčním místem pro každodenní obývání.

1. ÚVOD K POŽADAVKŮM

Podkladem k zadání soutěže jsou výstupy ze tří besed s veřejností a dotazníkového šetření, jichž se účastnili převážně obyvatelé vnitrobloku. Tato participační část projektu byla navržena a realizována architektem Markem Sivákem ze spolku Pěstuj prostor a sociologem Petrem Matouškem. Zvolená forma dotazníkového šetření – mapové dotazníky – umožnila respondentům vyjádřit se snadno ke konkrétním částem vnitrobloku.

V přípravné fázi byl vnitroblok na základě současného využití pomyslně rozdělen do tří charakteristických zón. K nim jsou vztažena jednotlivá přání a požadavky občanů. Shoda panuje u většiny obyvatel na hlavních aspektech řešení dvou zón – A: „Parkoviště“ a B: „Hřiště“, hlavní funkce obou zón se shoduje s jejich názvy. Zóna C: „Zadní část“ je funkčně i organizačně nejméně jasná – nedošlo zde ke shodě na tom, zda je potřebné v tomto místě legalizovat dnes neoficiální parkoviště a pokud, tak v jakém rozsahu, nebo zda bude přínosnější prostor využít jinak. Původně byla vyčleněna ještě zóna D: Podélné parkování (šlo o parkování u okružní cesty a zóna se s výše uvedenými zónami překrývala), po

ujasnění přístupu k řešení této problematiky na závěrečné besedě však její zvláštní vyčlenění ztratilo smysl. Specifickými prostory v rámci vnitrobloku jsou také „předzahrádky“ (pracovně Zóna Z), převážně v soukromém vlastnictví – majitelé některých z nich jsou ochotni je upravit dle vítězného návrhu, jiní nechtějí do jejich úpravy investovat či se k tomuto tématu vůbec nevyjádřili. Posledním řešeným prostorem je předprostor bytového domu v Majerově ulici, jehož současná úprava je považována za uspokojivou a který nebyl předmětem participační přípravy. Protože přímo navazuje na prostor vjezdu, soutěžící se mohou vyjádřit i k němu.

Soutěžící by dělení na zóny nemělo omezit v jejich svobodě přinést na problematiku nový pohled a komplexní řešení celého prostranství. Musí však respektovat přípravný proces a zadání projektu vzešlé od samotných obyvatel, stejně jako reálnost navrhovaných úprav s ohledem na omezené finanční možnosti a nedávno proběhlé stavební úpravy ve vjezdu a přední části vnitrobloku. V případě, že se rozhodnou některý z požadavků nedodržet, měli by být schopni toto rozhodnutí obhájit a vysvětlit přínos svého řešení pro občany i pro vnitroblok samotný.

2. HLAVNÍ TÉMATA ŘEŠENÁ S VEŘEJNOSTÍ

V této kapitole jsou shrnuta hlavní témata, která byla během besed diskutována, a průběh debaty o nich. Podrobné výstupy z jednotlivých besed, kde je možné dozvědět se další informace, jsou v jednotlivých přílohách. Občané nejvíce mluvili o tom, zda je větším přínosem parkování nebo zeleň a jaký bude jejich nejlepší vzájemný poměr. Rozebíralo se, zda by místo mělo fungovat více či méně aktivně, zazněly současné problémy technického rázu a diskutovalo se i o detailech, jakými jsou např. sušáky na prádlo nebo odpadové kontejnery.

2.1 Dříve realizované úpravy vnitrobloku

V roce 2014 proběhla ve vnitrobloku rekonstrukce příjezdové silnice, části okružní komunikace a parkoviště v zóně A, kterou zajistila Správa veřejného statku města Plzně (dále také „SVSMP“) jako správce pozemků. Tato úprava narušila přehledné orámování vstupu do vnitrobloku a jasné členění vstupního prostoru na zelené a zpevněné plochy. Během besed vyšlo najevo, že úprava byla realizována nekvalitně – silnice se opakovaně propadá a obyvatelům Majerovy ulice i přes rekonstrukci odvodnění zatéká dešťová voda do sklepních prostor. Přes několik stížností nebyly vady v době konání besed opraveny, SVSMP se dle svého vyjádření záležitostí zabývá a tato závada se nachází v reklamačním řízení. Řešení tohoto problému spadá do gesce SVSMP, řada občanů však nerozlišuje mezi touto městskou organizací a městským obvodem, který inicioval projekt „Šance pro vnitroblok v Plzni na Borech“, což ovlivnilo počáteční názor obyvatel na tento projekt. Na jedné z besed nabídl místostarosta městského obvodu Radoslav Škarda předsedkyni společenství vlastníků jednotek (dále také „SVJ“) dotčené budovy osobní pomoc při jednání se SVSMP o řešení problému. Vyskytly se i ojedinělé názory občanů, že projekt rekonstrukce byl již předem zpracován a zapojení veřejnosti do projektu je jen formalita. Počáteční nedůvěru občanů se ale v průběhu projektu podařilo z velké části prolomit.

2.2 Pozemky v soukromém vlastnictví

Současné netypické majetkové poměry ve vnitrobloku jsou výsledkem jeho historického vývoje. Přímo k jednotlivým domům přiléhají různé široké a dnes i rozdílně materiálově a výškově pojedené plochy – tzv. „předzahrádky“ – které jsou většinou v soukromém vlastnictví obyvatel příslušných domů. O výkupu předzahrádek se neuvažuje, nepředstavují pro rekonstrukci překážku a jejich vlastnictví soukromými vlastníky je přirozené. Vlastníkem většiny ostatních pozemků ve vnitrobloku – mimo dvou – je město. První soukromý pozemek hlouběji zasahující do prostoru vnitrobloku se nachází v jihozápadním rohu. Většinový podíl tohoto pozemku, který náleží k domu Politických vězňů 21, vlastní Chodská obchodní společnost, s. r. o. Ta předběžně souhlasila s prodejem jeho části po roce 2016. Část

pozemku však chce využít pro soukromé parkování a není jisté, jak velkou plochu odprodá. Nejzávažnější výzvou pro úpravu vnitrobloku je soukromé vlastnictví parcely č. 8103 zasahující až do střední části vnitrobloku. Na této parcele, přiléhající k domu s adresou Raisova 16, leží část dnešního asfaltového hřiště a okružní komunikace. Plánovacích besed se účastnili pouze někteří členové Společenství vlastníků jednotek (SVJ) Raisova 16, kteří jsou vlastníky pozemku. Na první besedě bylo smluveno, že proběhne jednání mezi vlastníky a městským obvodem. Na schůzi dorazili pouze dva zástupci SVJ a obvod vyzval SVJ, aby svolal schůzi vlastníků a poskytl obvodu své stanovisko o vůli k případnému prodeji pozemku. Schůze vlastníků byla po několikaměsíční přípravě svolána až těsně před poslední besedou a předsedkyně SVJ městskému obvodu oficiální stanovisko nedoručila. Jeden z vlastníků však na besedě sdělil, že v tuto chvíli pouze cca 50-60% majitelů s odprodejem souhlasí. Vlastníci byli během kuponové privatizace nuceni si pozemek (často proti své vůli) koupit společně se koupí svých bytů a nyní ho z různých důvodů nechtějí prodat (někdo se obává, aby na pozemku městský obvod nerealizoval parkoviště, někdo si naopak pozemek chce nechat jako rezervu pro parkování apod.). V průběhu diskuse byla nadnesena i možnost odprodat jen část pozemku, několik přítomných ale upozornilo na legislativní překážky, které tento postup neumožňují. Lze iniciovat ještě další jednání, do kterého bude zapojen vedle městského obvodu a vlastníků pozemku i autor vybraného návrhu a facilitátor participativní části projektu. Vedle vykoupení pozemku lze také jednat o dlouhodobé výpůjčce, která by mohla být pro vlastníky schůdnější. Pokud by zůstal pozemek v soukromém vlastnictví, majitelé dle svého vyjádření pravděpodobně nebudou investovat prostředky do jeho úpravy.

2.3 Parkování a pohyb vozidel

Parkování bylo jedním z nejdiskutovanějších témat v průběhu všech besed. Vnitroblok k tomuto účelu využívají nejen jeho obyvatelé, ale i studenti ubytovaní na blízkých vysokoškolských kolejích a zaměstnanci i zákazníci okolních firem.

Po první besedě bylo provedeno sčítání parkovacích míst a jejich obsazenost (počet aut stojících ve vnitrobloku / počet aut stojících v okolních 4 ulicích přiléhajících k vnitrobloku):

so 6. 6. 2015 (15:00) – 60 / 90

ne 14. 6. 2015 (20:00) – 102 / 108

út 16. 6. 2015 (11:00) – 72 / 99

st 17. 6. 2015 (21:00) – 111 / 112

ne 4. 10. 2015 (21:00) – 111 / 130

st 7. 10. 2015 (22:30) – 113 / 141

Pozn.: Parkovací místa v ulici Dvořákova jsou do červnových součtů zahrnuta pouze v sobotu 6. 6. 2015, při ostatních sčítáních byla ulice z důvodu rekonstrukce uzavřena.

Již během první besedy se diskutující shodli na tom, že si nepřejí počet parkovacích míst přímo ve vnitrobloku významně navyšovat (viz výsledky váženého bodování v zápisu výstupů z této besedy). Padlo však několik návrhů, jak vytvořit další možnosti parkování v okolí. Tyto návrhy byly prověřeny a konzultovány s příslušnými institucemi, některé byly vyhodnoceny jako nevhodné, jiné by bylo přínosné zrealizovat (např. výstavbu parkovacího domu v širším okolí vnitrobloku), ale z ekonomických i procesních důvodů s nimi nelze v nejbližší době počítat (podrobněji viz výstup z 2. besedy). Besedy ukázaly, že občané ve „svých“ ulicích odmítají změnu podélných stání na kolmé a to i v nejméně invazivním případě v ulici Raisova, kde aby se kapacita navýšila o 20 parkovacích míst, bylo by nutné vykácet pouze 7 starých stromů a ty by nahradily 4 nové. Postoj občanů byl z části podpořen právě

nedávno proběhlou úpravou vjezdu do vnitrobloku, která zhoršila podmínky bydlení v několika domech a při které též došlo ke kácení starých dřevin.

Během besed zazněl od některých občanů názor, že navýšování parkovacích kapacit není samospasné řešení: „pokud vystavíme dalších 50 parkovacích míst, přibude tady 50 automobilů, pokud 300, přibude jich 300“. Občané si uvědomují, že pokud nezamezí vjezdu nerezidentů do vnitrobloku, budou parkovací kapacity obsazovány i uživateli z okolí a nebudou nikdy „plně dostačovat“ (byť průzkum naplněnosti parkovacích kapacit v přílehlých ulicích ukazuje, že i ve špičce vždy několik míst zůstává volných).

Důležitým bodem souvisejícím s parkováním byl návrh na umístění závory při vjezdu do vnitrobloku, která by zabránila parkování automobilů nerezidentů (stejný efekt by mělo zavedení lokální rezidenční zóny). Dopravní inspektorát Policie ČR (dále jen „DI PČR“) ale toto řešení nedoporučuje a správce komunikace SVSMP ho zamítá z důvodu, že jde o veřejné prostranství. Na poslední besedě však jeden z občanů vyjádřil názor, že jde o politické rozhodnutí, které nemá oporu v zákoně. Zaznělo přání získat konkrétní odůvodnění SVSMP, proč nechce toto řešení povolit, případně odkaz na příslušnou právní normu. To, že se jedná o veřejný prostor, by dle něj nemělo být s umístěním závory v rozporu. Závažnějším problémem by mohla být kapacita „vyhrazené“ parkovací plochy, která nepostačuje k uspokojení obyvatel všech bytů ve vnitrobloku.

Během besed také zazněl návrh na omezení vjezdu nákladních vozidel. DI PČR souhlasí s umístěním značky „zákaz vjezdu vozidel nad 3,5 tun“. Ta nicméně do vnitrobloku běžně nevjíždějí, občané měli na mysli spíše dodávky. Zákaz vjezdu vozidel nad 3,5 tun považují za zbytečný.

Názory na konkrétní řešení parkovacích stání se v odevzdaných dotazníkových mapách různily. Největší shoda panovala na ponechání parkoviště v zóně A. Pouze zájmová skupina odpůrců parkování požadovala jeho zrušení. Vzhledem k tomu, že bylo nedávno rekonstruováno, však není reálné v nejbližší době investovat do jeho odstranění.

Přibližně ve čtvrtině dotazníků se objevil požadavek na zřízení parkovacích stání podél okružní komunikace, ať už v místech, která jsou v současné době pro parkování neoficiálně využívána (JV strana vnitrobloku) nebo na nově zpevněných plochách (SZ strana vnitrobloku). Problematika byla podrobně prodiskutována na třetím veřejném setkání. Většina zúčastněných se shodla na tom, že by rádi zachovali či tolerovali možnost parkovat na současně využívaných neoficiálních místech mezi stromy na JV straně vnitrobloku u ulice Raisova. Považují ovšem za téměř nemožné vybudovat na těchto plochách oficiální parkovací stání, která by nutně znamenala narušení kořenového systému vzrostlých stromů. Upřednostní méně invazivní řešení, které nepoškodí stromy, ale umožní příležitostné odstavení automobilů, a to i v případě, že se nebude jednat o stání oficiální. Na ostatních místech – včetně SZ strany vnitrobloku – by si naopak přáli zamezit vjíždění automobilů na zelené plochy.

Nejkomplikovanějším tématem se ukázalo řešení parkování v zóně C, kde se dnes nachází několik asfaltových ploch využívaných převážně pro neoficiální parkování automobilů. Občané navrhli různé varianty od úplného zrušení stávajícího „parkoviště“ až po jeho významné rozšíření. Na závěrečné besedě byla probírána i možnost ponechat tuto zónu nestrukturovanou, „divokou“, neboť by v případě vytvoření oficiálních normovaných parkovacích stání došlo ke snížení jejich počtu nebo k rozšíření parkovací plochy. Tato varianta však byla vyhodnocena jako nevhodná, protože úbytek parkovacích stání či nárůst rozlohy plochy by nebyl významný a jestliže si projekt klade za cíl vnitroblok kultivovat, zachování dnešního neupraveného stavu je jen těžko představitelné.

Občané se shodli na omezení rychlosti ve vnitrobloku na 30 km/h. Původně navrhované zavedení jednosměrného okruhu nakonec nenašlo plošnou podporu a je považováno za zbytečné.

2.4 Zeleň

Přestože tématu zeleně přikládali občané velký význam, nebylo třeba diskusi o tomto tématu věnovat velký prostor. Zúčastnění se totiž shodli na tom, že si přejí zeleň v maximální míře zachovat, obzvláště vzrostlé stromy a travnatou plochu. Naopak si přejí navrhnout koncepci postupné dosadby stromů a obnovy v budoucnu. Při návrhu je třeba zohlednit stínění stromů do oken. Během besed byla vznesena přání na odstranění nekonceptně vysazených jehličnanů – zejména tují – a alespoň některých keřů.

2.5 Hřiště a dětské prvky

V současné době se ve vnitrobloku nachází asfaltové hřiště a několik dětských prvků. Většina občanů se shoduje na tom, že jsou tyto prvky hojně využívány a přeje si je zachovat. Hřiště je potřeba celkově revitalizovat. Při diskusi vyšlo najevo, že si občané přejí umístit síť na kratších stranách hřiště a zabránit tak létání míčů na okružní komunikaci. Instalace celoobvodové "klece" není podporována, vnitroblok by měl zůstat dobře prostupný. Je třeba doplnit bezpečné branky a sloupky na síť. Padl také návrh umožnit využití hřiště jako kluziště. V mapových dotaznících se objevila i varianta otočit hřiště o 90 stupňů, která řeší situaci se soukromým pozemkem pod polovinou hřiště. Velká část občanů požaduje rozšíření a doplnění dětských prvků. Jejich konkrétní situování a rozsah se v jednotlivých návrzích lišil, za vhodné však občané považují umístění dětských prvků dále od popelnic i od okružní komunikace. Jako nežádoucí bylo zmíněno dělení dětí na mladší a starší, naopak byl opakovaně vznesen požadavek na prostupnost zóny pro hraní a nikoli její uzavření do neprostupných ohrádek.

2.6 Mobiliář a vybavenost

Současný mobiliář ve vnitrobloku považují občané za nevyhovující. V mapových dotaznících většina participujících navrhla výměnu či opravu laviček a navýšení jejich počtu. Jejich umístění zakreslila každá skupina respondentů mírně odlišně, během besed byl ale několikrát zmíněn požadavek, aby nebyly instalovány přímo u domů. Často diskutovaným tématem byla neutěšená podoba kontejnerových stání a jejich nevhodné rozmístění. Během besed i v dotaznících bylo opakovaně zmiňováno přání instalovat zde podzemní kontejnery. Koncepce odpovědné firmy Čistá Plzeň, s. r. o. je však odlišná (viz Část A) a instalace kontejnerů na náklady městského obvodu či občanů je vzhledem k finanční náročnosti nepříliš reálná. Vnitroblok je také hojně využíván majiteli psů, důležitým tématem se proto stala i problematika úklidu psích exkrementů. Z diskuse však vyplynulo, že instalaci stojanů s pytlíky na psí výkaly považují i samotní pejskaři za zbytečnou. Naopak proběhla debata o tom, zda venčení psů ve vnitrobloku zcela nezakázat, tento návrh však nenašel plošnou podporu. Sušáky na prádlo jsou obyvateli vnitrobloku stále využívány, byl tedy vznesen požadavek na zachování a opravu části z nich, případně i na zvýšení jejich počtu. Někteří z obyvatel si přejí zachovat alespoň jedno klepadlo na koberce. Diskutována byla i možnost umístit u hřiště ohniště nebo gril, řada oponentů tohoto návrhu se ale obává, že by jejich užívání mohlo obyvatele rušit a uživatelé by jej nemuseli vždy uvést do původního stavu. Tento nápad byl tedy zamítnut.

2.7 Užívání vnitrobloku okolní veřejnosti

Během besed bylo také zmíněno, že by rekonstrukce mohla do vnitrobloku přilákat nové návštěvníky, kteří ho dříve nevyužívali. Vzhledem k tomu, že se jedná o veřejný prostor, nelze nikomu zakazovat do místa vstup. Účastníci besed však nepovažovali za vhodné navrhovat zde „lákové atrakce“, které by příliš přitahovaly pozornost obyvatel z okolí, k tomuto účelu by měla sloužit jiná shromažďovací a relaxační prostranství ve čtvrti. Panuje obava z toho, že by v takovém případě začali návštěvníci do vnitrobloku vnášet jiná pravidla a nerespektovali by místní zvyklosti. Objevily se i obavy o bezpečnosti v případě využívání vnitrobloku lidmi z okraje společnosti.

3. SEZNAM POŽADAVKŮ VEŘEJNOSTI

3.1 V oblasti celého vnitrobloku:

- **zachovat zeleň a travnaté plochy:**
 - zachovat stávající stromy (*mimo všech tují a mimo jírovce maďalu u Majerovy 28 napadeného klíněnkou jírovcovou*)
 - navrhnout postupnou dosadbu do budoucna
 - při návrhu brát v potaz dopady stínění stromů v bytech
 - rekultivovat trávníky
- **vybavit vnitroblok odpovídajícím mobiliářem**, zejména lavičkami a odpadkovými koši (*umístit lavičky dále od vstupů do domů tak, aby jejich uživatelé nerušili obyvatele*)
- **systematicky řešit parkování** ve vnitrobloku (*názory občanů na zvýšení či snížení počtu parkovacích stání a na legalizaci či zachování neregulovaného stavu parkování viz popisy konkrétních stání u jednotlivých zón*)
 - významně nesnižovat stávající počet oficiálních i neoficiálních stání (*v průzkumech prováděných „ve špičce“ v červnu a říjnu 2015 bylo ve vnitrobloku napočítáno nejvíce 113 parkujících automobilů, opakovaně bylo napočítáno přes 100 parkujících automobilů*)
 - regulovat stávající „divoké parkování“, případně vymežit zóny a podmínky, za kterých bude neoficiální parkování tolerováno
 - vyjádřit se ke stávající praxi parkování u okružní cesty, zejména na straně ulice Raisova – v dnešní době zde funguje neoficiální parkování „pod stromy“, které je obyvateli akceptováno, jeho zoficiálnění by ale znamenalo zásah do kořenového systému stromů, jenž si nikdo nepřeje; (*pozn.: na straně ulice Politických vězňů není vhodné dále rozšiřovat zpevněné plochy, jelikož díky mírné svažitosti terénu proudí voda směrem k ulici Raisova, kde i přes nedávnou rekonstrukci kanalizace dochází k vyplavování sklepů*)
 - odradit řidiče od vjezdu na travnatou plochu a parkování na trávě (*např. prostřednictvím zvýšení obrubníků, vysazením živého plotu apod.*)
- **esteticky a funkčně vyřešit stání na kontejnery** pro směšný i tříděný odpad (*obyvatelé navrhují tato místa: u vjezdu do vnitrobloku na severní straně ulice, u jižního rohu Majerovy 32, na kratších stranách oficiálního parkoviště*)
- **navrhnout kvalitní odvodnění zpevněných ploch** – v současné době je i po rekonstrukci kanalizace a části okružní komunikace při přívalových deštích problémem vytápění sklepů v Majerově a Raisově ulici

- **doplnit chybějící logické pěší trasy** (dle podnětů obyvatel např. chodníček k Raisově 8, chodníčky k jednotlivým domům u vjezdu, chodníček od Politických vězňů 19 ke kontejnerům apod.)
- **rekonstruovat, nebo instalovat nové sušáky na prádlo**
 - efektivněji je rozmístit, alespoň ve dvou lokalitách
 - lidé si přejí spíše větší počet menších sušáků (na délku i na šířku)
- **rekonstruovat, nebo instalovat nové klepadlo na koberce** (postačí jedno, stávající zchátralá klepadla odstranit)
- **omezit rychlost** ve vnitrobloku na 30 km/h
- **myslet na pobyt a pohyb dětí** ve vnitrobloku
 - poskytnout bezpečné prostředí pro hraní her
 - umožnit zde ježdění dětí na kole

3.2 V zóně A: „Parkoviště“:

(prostor od vstupu do vnitrobloku po zadní hranu dnešního oficiálního, nedávno upraveného, parkoviště – dnes tato zóna slouží především pro dopravu a dopravu v klidu)

U zóny A se většina obyvatel shodla na její podobě a základní funkci. Tou má zůstat především parkování. Dále je potřeba řešit přístupové cesty k jednotlivým domům a drobné úpravy zeleně.

- **zachovat stávající** (nedávno rekonstruované a mírně rozšířené) **parkoviště**
 - alternativou (pouze v případě omezení parkování v zóně C: Zadní část) může být rozšíření parkoviště o jednu prostřední řadu kolmých stání
 - doplnit zpevněné pěší cesty spojující parkoviště s vstupy do okolních domů
- **navrhnout optimální řešení vjezdu do vnitrobloku** s ohledem na následující informace
 - při nedávné rekonstrukci příjezdové cesty došlo z důvodu realizace nových parkovacích kapacit podél této cesty k architektonicky necitlivé úpravě vjezdu do vnitrobloku, odstranění zídek a „branky“, které definovaly hranice vnitrobloku i veřejné, poloveřejné a polosoukromé plochy, a ke zrušení přehledného členění prostoru na zelené a zpevněné plochy (viz foto původního stavu)
 - navrhnout „rychlé“ dočasné řešení kultivace vjezdu a odstínění provozu od přilehlých domů, např. prostřednictvím výsadby zeleně (obyvatelé navrhují živý plot podél Raisovy 6-10)
 - ideově navrhnout variantu nejvhodnější úpravy podoby vjezdu, která však z důvodu nedávné investice nemůže být v nejbližších letech realizována (může být realizována později)
- navrhnout logické přístupy k jednotlivým vstupům v Raisově ul. přilehlých ke vjezdu
- **navrhnout řešení nefungujícího odtoku** dešťové vody u Majerovy 28 (např. přidat kanalizační ústí)

3.3 V zóně B: „Hřiště“:

(prostor mezi oficiálním parkovištěm a asfaltovou plochou v zóně C: Zadní část, které je využíváno jako neoficiální parkoviště, dnes se v této zóně nacházejí zejména zelené plochy, asfaltové hřiště a dětské prvky)

U zóny B se většina obyvatel shodla na její podobě a základních funkcích. Těmi má být především relaxace a aktivní odpočinek pro děti, dospělé a seniory.

Největším problémem této zóny je již výše popsané soukromé vlastnictví pozemku p. č. 8103 – někteří z jeho vlastníků nesouhlasí s prodejem pozemku městu Plzni. Dnes se na něm nachází část asfaltového a dětského hřiště, zeleň a část okružní komunikace. Soutěžící musejí při řešení počítat s tímto majetkovým omezením.

- **revitalizovat sportovní hřiště**
 - navrhnout vhodnou polohu hřiště s uvážením vlastnických vztahů i výše investice do úpravy stávajícího či výstavby nového hřiště (*viz bod III. 2.2 Pozemky v soukromém vlastnictví*)
 - navrhnout povrch hřiště, který bude odpovídat roli veřejného multifunkčního nehlídaného, 24 hodin denně přístupného hřiště
 - navrhnout značení, branky, basketbalové koše, sloupky na síť apod.
 - navrhnout ochranné sítě (*pro zamezení létání míčů do oken domů, případně na parkující automobily*)
- **rozšířit dětské prvky**
 - stávající poloha se osvědčila, nevhodné je však vzájemné blízké umístění dětských prvků a kontejnerových stání i přímé sousedství okružní komunikace
 - nápady na vybavenost: prolézačky, houpačky, pískoviště, různě vysoké hrazdy, dětský nízký válec s lezeckými úchyty; stůl s lavicemi pro starší děti na hraní karet a deskových her
 - zvážit oplocení dětského hřiště (*z důvodu zabránění útěku dětí i zamezení vniknutí zvířat; část obyvatel však preferuje zachovat stávající „prostupnost“ vnitrobloku bez oplocení dětských hřišť*)
- **navrhnout odpovídající trasy pro pohyb uživatelů** po území (*např. mlatové cesty, zatravnovací dlaždice; zátěžový trávník apod.*)
- **navýšit počet stromů** novou výsadbou
- **odstranit keře** u stávajícího hřiště
- **zvážit instalaci cvičebních prvků** pro dospělé

3.4 V zóně C: „Zadní část“:

(závěr vnitrobloku od SV hrany asfaltové plochy po fasády domů, který tvoří převážně zpevněné plochy využívané k parkování automobilů)

U této zóny dochází k největšímu rozporu mezi jednotlivými názory obyvatel. Návrhy se liší od úplného zrušení parkoviště (18% participujících), přes jeho zmenšení do jednoho pruhu šikmých stání u okružní komunikace (6% participujících), legalizaci stávajícího stavu v současných rozměrech (44% participujících), až po jeho rozšíření (32% participujících).

Uvedená čísla z mapového dotazníkového šetření jsou jen orientační, při závěrečné besedě řada účastníků přijala argument jednoho z občanů, že více parkovacích míst pouze přiláká

více uživatelů mimo vnitroblok. Názor na pojednání této plochy (*ať už jako samostatné zóny nebo jako součásti jiných zón*) je ponechán na soutěžících. Navržené řešení bude předmětem následné diskuse vítězů soutěže s obyvateli vnitrobloku.

- **najít přesvědčivou odpověď** na funkční i estetické pojednání tohoto prostoru, která bude obsahovat jasný **názor na řešení** (*tj. potvrzení, navýšení či vymístění*) **parkování a na kultivaci zeleně**
- **zvážit rozšíření dětských či relaxačních prvků** i do této zóny
- **zvážit odstranění keřů** u parkovací plochy

3.5 V oblasti soukromých „předzahrádek“ (zóně Z):

Obyvatelé vnitrobloku dostali možnost uvést své představy o využití vlastních soukromých předzahrádek, které by soutěžící měli v návrhu zohlednit. Někteří vlastníci projevili ochotu následně do úpravy předzahrádek investovat.

- Majerova 28-32: **upraví** na vlastní náklady (*za podmínky vyřešení odvodnění domu*) na **okrasnou předzahrádku** (*např. s velkými květináči*)
- Politických věžňů 17: vlastní investicí **zrealizují 3 parkovací stání** (*je zapotřebí zde vyřešit výškové napojení na okružní komunikaci*)
- Politických věžňů 23: přejí si zachovat stávající funkci **parkování pro 3 automobily**
- Dvořákova 19: **využívají k parkování**
- Dvořákova 23: **využívají k parkování**, případně **upraví** podle studie

Ostatní vlastníci své záměry neuvédli.

4. DALŠÍ ŘEŠENÁ TÉMATA

Zde jsou uvedena témata, která byla během besed také řešena. Pro soutěžící mají pouze informativní charakter.

- **nahradit povrchová kontejnerová stání podzemními kontejnery** – jedná se o mnohokrát zmiňovaný požadavek obyvatel, jehož naplnění ale není v současné době příliš reálný; koncepcí městské firmy Čistá Plzeň, s. r. o., která má tuto problematiku v gesci, je budování podzemních kontejnerů (*a to pouze na tříděný odpad*) poblíž hlavních shromažďovacích prostranství zejména v centru města
- **zjednotřit komunikaci** – z následné diskuse vyplynulo, že tento podnět není obyvateli podporován
- **zakázat vozidla nad 3,5 tuny** – z následné diskuse vyplynulo, že tento podnět není obyvateli podporován (*jako problém bylo naopak uvedeno parkování menších dodávek*)
- **omezit přístup automobilů nerezidentů** do vnitrobloku ve formě závory u vjezdu do vnitrobloku nebo zřízením rezidenční zóny – Dopravní inspektorát Policie ČR toto řešení nedoporučuje a správce komunikace SVSMP ho zamítá
- **umístit ohniště nebo gril** do vnitrobloku – většina obyvatel s podnětem nesouhlasí
- **umístit stojany se sáčky na psí exkrementy** – z následné diskuse vyplynulo, že tento podnět není obyvateli podporován
- **zakázat venčení psů** v celém vnitrobloku – návrh podporuje pouze část obyvatel

IV. METODIKA A ZHODNOCENÍ PARTICIPAČNÍ ČÁSTI PROJEKTU

Metodika participační části projektu vychází z kolaborativních principů utváření veřejného prostranství těmi, kteří uvnitř něj žijí a využívají jej. Jedná se o dobrovolný, organický proces, do kterého je možné vstoupit i vystoupit kdykoli v jeho průběhu – neexistuje povinnost začlenit všechny za každou cenu. Participace umožňuje kvalitní zpracování zadání architektonické soutěže, neznamená však sejmутí odpovědnosti za výslednou podobu rekonstrukce tohoto prostoru ani z orgánů místní samosprávy, ani ze soutěžících.

Existují dva typy přístupu k zapojení obyvatel – expertní rozhodování a komunikativní přístup. Řešení na bázi expertního rozhodování spočívá v tom, že je občanům předloženo několik jasně vymezených variant řešení, o kterých občané hlasují na besedě či v rámci dotazníkového šetření. Oproti tomu princip komunikativního přístupu vychází z projektů komunitní sociální práce a je založen na dohodě s těmi, kterých se projekt týká – na hledání schůdného řešení prostřednictvím vzájemné komunikace a společné práce. Pro projekt Šance pro vnitroblok byl zvolen druhý zmíněný způsob, který sice vyžaduje více úsilí od všech jeho aktérů, přináší však nesrovnatelně kvalitnější výsledky.

Od května 2015 do června 2015 proběhly 3 veřejné besedy, kterých se účastnili obyvatelé vnitrobloku, několik občanů bydlících v okolí vnitrobloku, zástupci Městského obvodu Plzeň 3 (všech besed místostarosta Radoslav Škarda, dvou besed pak i starosta Radislav Neubauer a místostarosta David Procházka). Celý proces participace byl organizován spolkem Pěstuj prostor (zejména Markem Sivákem a Silvií Hašlovou) ve spolupráci se sociologem Petrem Matouškem. Na první besedě byli aktéři seznámeni s celkovým rámcem projektu, jeho časovou osou a cílem. Proběhla počáteční diskuse o tom, co je třeba ve vnitrobloku řešit. Účastníci setkání si také mohli prohlédnout příklady úspěšně revitalizovaných vnitrobloků v Čechách a na Slovensku. Během druhé besedy bylo prodiskutováno několik nejzásadnějších témat vzešlých z prvního setkání – např. možnosti parkování vně i uvnitř vnitrobloku a konkrétní návrhy na vybavenost vnitrobloku. Řešil se i postup jednání ve věci výkupu soukromých pozemků. Poté měli obyvatelé čas několik týdnů na vyplnění mapových dotazníků, prostřednictvím kterých mohli vyjádřit své představy o rekonstrukci. Výstupy z této fáze projektu byly představeny na třetí a zároveň zatím poslední besedě, kde také proběhla upřesňující diskuse o návrzích, u kterých nedošlo ke shodě obyvatel.

Forma dotazníkového šetření – zakreslení představy obyvatel celého vchodu či společenství vlastníků jednotek do mapového dotazníku – byla zvolena s ohledem na poměrně nízký počet potenciálních respondentů (ve srovnání např. se sídlištním vnitroblokem), který umožňuje vyhodnotit i poměrně složité a variantní návrhy. Na rozdíl od klasických textových dotazníků dovoluje občanům jejich požadavky zakreslit přímo na konkrétní místo, navrhnout např. rozsah ploch věnovaných zeleni či parkování nebo přibližné umístění jednotlivých prvků vybavenosti. Tento typ dotazníkového šetření také podporuje kolektivní přemýšlení a tvorbu oproti tvorbě individuální. Občané odevzdávali dotazník v ideálním případě za celý vchod, předloženy ale mohly být i dotazníky za různé zájmové skupiny. Mapovou část doprovázely otázky na záměr s využitím soukromých „předzahrádek“ a chuť investovat do jejich úprav.

Návratnost mapových dotazníků byla vysoká – z 23 vchodů ve vnitrobloku se jich vyjádřilo 15 (tj. 65% ve srovnání s obvyklými 30-40%). Zároveň se dle vyplněných statistických údajů v jednotlivých vchodech procesu rozhodování zúčastnila nadpoloviční většina obyvatel.

Objevily se i dotazníky, které nebyly odevzdány za konkrétní vchod, ale za průnik obyvatel více vchodů: např. zájmová skupina odpůrců parkování či dětská skupina. Vyhodnocování map proběhlo kvantitativně – na základě odpovědí občanů vznikly dvě zóny, na jejichž využití se občané shodli a dvě zóny, kde shoda nenastala. O sporných místech se diskutovalo v následné debatě. Z té také vyplynul jasný přístup k řešení jedné ze sporných zón. Daná problematika parkování podél okružní komunikace se tak dala včlenit do zbylých třech zón a tato speciální zóna byla zrušena. Žádné z řešení navržených v dotaznících nebylo nerealizovatelné ani nereálné, což odráží skutečnost, že obyvatelé prostor užívají, potkávají se v něm a navzájem spolu komunikují.

Zvolený způsob participace vyžadoval od občanů poměrně velké úsilí – ať už šlo o samotnou účast na besedách nebo především o vyplnění mapových dotazníků před posledním setkáním. Někdo to trefně nazval „zpracováním domácího úkolu“. Bez těchto map by ale nevznikl čitelný konsensus na řešení jednotlivých prostorů a zón. Velká část nedořešených témat se v následné poslední diskusi významně posunula či vyjasnila.

Během participačního procesu se samozřejmě objevilo i několik rozporů, které se prozatím nepodařilo vyřešit. Nejzásadnějším z nich je vlastnictví pozemku, který se nachází v zóně B: „Hřiště“. O případném prodeji či pronájmu by ještě měla proběhnout další jednání, v návrzích je však nutno respektovat fakt, že se jedná o soukromý pozemek, který možná nikdy nebude městu podstoupen k odkupu. Objevily se také oprávněné výhrady k nedávné nekvalitní rekonstrukci části vnitrobloku.

V zapojování obyvatel vnitrobloku je důležité pokračovat i v dalších fázích projektu – soutěžní návrhy budou s veřejností dále diskutovány a případné připomínky občanů zvaženy při přípravě projektové dokumentace rekonstrukce.